

RAPORT DE ACTIVITATE – 2001

CUPRINS

INTRODUCERE.....	2
INSTRUIRE.....	3
SERVICIUL JURIDIC.....	11
PUBLICAȚII ȘI RESURSE.....	14
PROIECTE SPECIALE.....	16
CONCURSURI.....	21
REȚEAUA DE PROFESIONALIZARE MASS MEDIA.....	25
CONSILIUL CIJ.....	25
RAPORT FINANCIAR.....	26

INTRODUCERE

În cei șapte ani de activitate, Centrul Independent de Jurnalism (CIJ) și-a câștigat reputația unei organizații non-guvernamentale a cărei activitate este dedicată cauzei de promovare a jurnalismului profesionist și dezvoltării organizațiilor mass-media independente în Republica Moldova.

Pornind de la dezideratul de implementare în societate a principiilor de funcționare a unor mijloace de informare independente, obiective și viabile sub aspect financiar, CIJ vine în activitatea sa cu programe speciale, materiale instructive, resurse informaționale și tehnice, consultanță în domeniu – destinate jurnaliștilor profesioniști, profesorilor în jurnalism, studenților de la facultatea de jurnalism.

În anul 2001, activitatea CIJ s-a concentrat pe 4 direcții strategice:

- programe de instruire pe termen scurt pentru studenții-jurnaliști și jurnaliștii cu experiență medie;
- publicarea unor buletine informaționale bilunare, a unui buletin analitic bianual și a altor materiale, unor publicații cu caracter instructiv pentru jurnaliști;
- servicii juridice pentru jurnaliști, inclusiv cursuri și consultanță, precum și elaborarea unor propuneri vizînd perfecționarea legislației mass-media;
- ajutor în procesul de asociere a organizațiilor mass-media și de solidarizare a jurnaliștilor.

Toate aceste activități se adresează necesităților profesionale ale jurnaliștilor și le oferă posibilitatea să-și actualizeze cunoștințele în domeniu, să afle despre recente evoluții în domeniul mijloacelor de informare de la noi și din străinătate, să stabilească contacte cu colegii de peste hotare, să evite eventualele curse legale.

În anul 2001 la concursul organizat de CIJ "Reportajul social în mass-media din Republica Moldova" au participat 70 de jurnaliști cu 430 de materiale de la toate tipurile de media locale și naționale.

În cadrul primei ediții a concursului celor mai bune resurse web, organizat de Fundația Soros-Moldova, portalul informațional *Moldova-Azi*, lansat în luna mai de Centrul Independent de Jurnalism și Asociația DNT, în parteneriat cu Institutul de Politici Publice, a obținut premiul de gradul II la nominalizarea "WEB site-ul anului 2001".

Moldova-Azi este o continuare a proiectului *Moldova-News* inițiat în 1998 de către Asociația DNT și Centrul Independent de Jurnalism. Astăzi numărul zilnic de vizitatori ai site-ului se ridică la peste 1500 de utilizatori Internet.

INSTRUIRE

Pe parcursul anului 2001 CIJ a organizat mai mult de 15 cursuri și seminarii la care au fost instruiți circa 250 de jurnaliști.

Seminar: Etica profesională pentru ziariștii începători

9-13 aprilie

Finanțare: Fundația Soros-Moldova și Johnson State College din Vermont

Seminarul inițiat de profesorul Tyrone SHAW de la Johnson State College din Vermont (SUA) a avut drept obiectiv familiarizarea cursanților cu etica jurnalistică – aspecte teoretice și analiza unor cazuri concrete. Cursul a fost ținut la Centrul Independent de Jurnalism și a durat de la 9 pînă la 13 aprilie 2001.

Au participat 17 studenți și ziariști începători de la diverse instituții de învățămînt și organizații mass-media atît din Chișinău, cît și din regiune.

În cadrul seminarului au fost examinate următoarele subiecte: etica deciziilor, etica informației: adevărul – o căutare a jurnalismului, probleme de loialitate profesională, conflictul de interese, dreptul la viața privată și presa într-o societate deschisă, respectarea unei promisiuni: mass-media într-o societate democratică.

Programul seminarului a prevăzut combinarea succesivă a părții teoretice cu cea practică, astfel încît participanții au avut posibilitate să analizeze o serie de exemple practice în baza informației oferite de formator, să ia în dezbateră validitatea practică a subiectelor discutate, în funcție de realitatea din Moldova, să propună soluții pentru situațiile cu care se confruntă ziariștii locali ș.a.

Ca dovadă a utilității informației audiate la seminar, au servit evaluările participanților. Iată unele dintre ele: „mi-a plăcut mult de tot, și cred că este și va fi util pentru viitoare mea profesie de jurnalist”, „sînt foarte necesare astfel de seminare”, „am acumulat multe cunoștințe pe care sper să le pot aplica în practică”.

De asemenea, tinerii ziariști au propus ca pe viitor la organizarea unor astfel de seminare să se includă cît mai multe exemple luate din societatea noastră.

Conferința de lansare a proiectului „Promovarea ziarelor școlărești ca model de comunicare și cooperare între tineri”

27 aprilie

Finanțare: Fundația Soros-Moldova, UNICEF

Obiectivele acestui proiect, organizat în colaborare cu Consiliul Național al Tineretului și organizația neguvernamentală “Pilgrim” din Tiraspol, rezidă în stimularea aptitudinilor jurnalistice, instruirea elevilor și redactorilor de la publicațiile școlare în vederea afirmării acestora ca forum de idei pentru tînăra generație.

Proiectul conține mai multe componente: conferința de lansare, concursul, o tabăra de vară, publicarea unui ghid pentru ziarele școlărești și conferința finală.

Sala de conferințe a Uniunii Jurnaliștilor din Moldova (UJM) a adunat, la 27 aprilie 2001, în cadrul conferinței de lansare a proiectului “Promovarea ziarelor școlărești ca un model de comunicare și cooperare între tineri” peste 70 de persoane, care au reprezentat aproximativ 33 de organizații de tineret din republică. Participanții la conferință au avut posibilitatea să se cunoască reciproc, precum și să afle informații detaliate despre modul de desfășurare și condițiile concursului.

La concurs au putut participa toate publicațiile școlarești din țară, reprezentate de echipe redacționale cu experiență diferită, inclusiv începători. Câștigătorii concursului (trei publicații cu apariție de peste 2 ani și trei publicații nou-apărute) au intrat în posesia unor premii bănești și au participat la lucrările unei tabăre de vară.

Ghidul pentru ziarele școlarești este destinat uzului elevilor și profesorilor din toate județele și regiunile Republicii Moldova și va include îndrumări referitoare la organizarea unui ziar, să scrierea un articol, redactarea, machetarea ș.a. Acest ghid a fost lansat și distribuit în cadrul conferinței de încheiere a proiectului, unde a fost organizată și o expoziție a ziarelor școlarești.

Seminar: Jurnalismul și interesele omului de rând

22 – 25 mai

Finanțare: ACTR/ACCELS și Ambasada SUA în Republica Moldova

Seminarul s-a axat pe diferite teme, printre care: scrierea reportajelor și știrilor prin prisma cititorului de rând, respectarea drepturilor omului și a normelor eticii jurnalistice. În calitate de expert a fost invitat Arnold ISAACS, jurnalist american cu o experiență de aproape 40 ani în presa scrisă.

Cei 23 de jurnaliști moldoveni, participanți la seminar, au avut posibilitatea să învețe tehnici noi de scriere a reportajelor, să discute diverse teme legate de etica profesională. Ei au primit materiale legate de tematica seminarului, au lucrat cu sursele, au discutat diferite aspecte ale drepturilor omului și responsabilitățile reporterilor în promovarea acestor teme.

Activitatea face parte dintr-un proiect mai larg „Jurnalismul și interesele omului de rând” care are scopul de a promova conceptul de „știri pentru tine” și „știri despre tine” în ziaristica moldovenească și de a stimula abordarea problemelor social-politice din republică prin prisma cetățeanului.

Proiectul a demarat la 21 mai 2001 cu o „masă rotundă”, la care au participat jurnaliști notorii de la diferite instituții mass-media din republică, profesori de la facultatea de jurnalism a Universității de Stat din Republica Moldova și experți străini. A fost valorificată experiența diferitelor instituții mass-media autohtone în abordarea problemelor oamenilor de rând și identificate problemele-cheie în domeniu.

Programul a inclus publicarea unui **manual „Jurnalismul pentru omul de rând”**. Cartea, ce a fost publicată în decembrie, prezintă conceptul “jurnalismului pentru oameni” – modalitate de scriere și fotografiere, recomandări pentru jurnaliști, care le-ar permite să scrie într-un limbaj interesant, sugestiv și clar pentru cetățeanul de rând. Acest volum prezintă experiențe ale unor jurnaliști occidentali și moldoveni și analize profunde ale unei serii de probleme fundamentale, completate cu sfaturi practice. Cartea include exemple de articole cu comentarii și un glosar de termeni.

Seminar pentru conducătorii organizațiilor mass-media: scrierea propunerilor de finanțare **16 iunie**

Seminarul a fost dedicat informării conducătorilor media privitor la scrierea propunerilor de finanțare. În calitate de formatori au fost invitați reprezentanți ai organizațiilor finanțatoare: Igor NEDERA, director Programe Societatea Civilă, Fundația Soros-Moldova și Rodica STAVARACHE-COJOCARU, asistent pentru cultură, Ambasada SUA la Chișinău.

Despre felul cum se scriu propunerile de finanțare le-a vorbit participanților Croshelle HARRIS, directorul biroului ACTR/ACCELS în Moldova. Natalia ANGHELI, consultant CIJ, a relatat despre modul de căutare a surselor de finanțare, interne și externe.

Participanților li s-au înmînat seturi de materiale, informații și formulare de participare la programele organizațiilor finanțatoare.

Seminar pentru formatori în domeniul presei scrise

21-23 iunie

Finanțat de Consiliul Europei (Strasbourg) și administrat de Centrul European de Jurnalism (Maastricht)

Organizarea unui astfel de seminar la Chișinău a avut ca scop instruirea a unsprezece jurnaliști cu experiență, selectați din presa scrisă moldovenească, care pe viitor vor deveni formatori. Au fost invitați doi instructori din Danemarca: Erik FARMANN, profesor la Școala daneză de jurnalism, și Lise LYNGBYE, profesor la Institutul de jurnalism, Universitatea Danemaricii de Sud.

Programul seminarului a combinat cu succes exercițiile teoretice și practice, fapt înalt apreciat de către participanți. Ei au fost instruiți cum să găsească idei jurnalistice și să le dezvolte, cum să ajute reporterii să facă reportaje/știri mai bune, cum să organizeze un atelier cu reporterii. Materialele distribuite cursanților pe parcursul seminarului au fost interesante și utile și le vor putea fi de folos în activitatea lor. Atmosfera colegială a contribuit la stabilirea de noi contacte între instructori și participanții la seminar.

În formularele de evaluare, participanții au arătat că seminarul a fost „destul de util”, „foarte instructiv”, „am făcut cunoștință cu un program pe care uneori îl aplicam în practică, dar nu știam că este aproape o știință”, „pe lângă lucrurile practice pe care le-am învățat am deprins și am sesizat o nouă gândire și o nouă posibilitate de a forma atitudini pozitive vis-a-vis de ceilalți” etc.

Organizatorii au dat o apreciere pozitivă acestui prim pas de colaborare cu Centrul European de Jurnalism, exprimându-și dorința de a continua această experiență pe viitor.

Seminarul de instruire în domeniul jurnalismului agrar

28-30 iunie

Program finanțat de către Fundația Soros-Moldova în cadrul programului de Asistență pentru Fermierii Privati (PAFP)

Centrul Independent de Jurnalism și Centrul Reformelor Businessului Privat (CPBR) a organizat, în perioada 28 iunie – 30 iunie 2001, un seminar introductiv pentru 11 câștigători ai concursului pentru tineri profesioniști și studenți cu stagieri de trei luni în domeniul jurnalismului agrar. Finaliștii sînt studenți ai facultăților de jurnalistică și comunicare (Universitatea de Stat din Moldova (USM)), economie (Universitatea Agrară de Stat din Moldova (UASM)), științe politice (USM) și tineri specialiști de la Ministerul Agriculturii și Industriei Prelucrătoare.

La seminar au fost invitați ca moderatori Maria TRIFAN (redactor, *Radio Moldova*), Vasile BOTNARU (director, departament Social-Politic al agenției *BASA-press*), Ion BUNDUCHI (director, *Radio Antena C*) și Patricia ORLOWITZ (director-adjunct, CRBP).

În prima zi de lucru, s-a pus accentul pe cunoașterea reciprocă a organizatorilor și participanților la program, obligațiunile și fișa de post a stagiatorilor, evoluția reformei în Republica Moldova, specificul presei scrise și problemele reformei agrare în presa scrisă.

A doua zi de seminar au fost examinate aspecte privind comunicarea externă și inițierea în domeniul relațiilor cu publicul, au fost reflectate particularitățile abordării problemelor agrare în programele radiofonice, calitatea reportajelor televizate, s-a vorbit despre cum trebuie să fie o știre, subiectele ce prezintă interes pentru jurnaliști, structura unui articol, cum se scrie un comunicat de presă, o știre și cum se prezintă datele statistice etc.

În ultima zi a seminarului, participanții au luat cunoștință cu rezultatele Programului Național „Pământ”, obiectivele și structura PAFP și CPBR, promovarea femeilor în afaceri în cadrul PAFP; de asemenea, colaboratorii au prezentat programul de granturi, finanțatorii locali și internaționali, cooperativele de întreprinzători, avantajele și perspectivele lor.

Atelier de creație pentru câștigătorii I etape a concursului „Reportajul social în mass-media din Republica Moldova”

2 – 6 iulie

Program organizat cu susținerea financiară a Fundației Soros-Moldova.

14 jurnaliști din toate tipurile de mass-media au participat în perioada 2 - 6 iulie, la lucrările unei tabere de vară de la Holercani, organizată de CIJ pentru câștigătorii primei etape a concursului „Reportajul social în mass-media din Republica Moldova”, însușind diverse aspecte ale scrierii reportajului pe teme sociale.

Atelierul a constituit un segment dintr-un proiect cu o durată de un an de zile, lansat cu scopul de a dezvolta și amplifica procesul de reflectare a tematicii sociale în mass-media moldovenească. Seminarul a fost condus de Peter EICHSTAEDT, coordonator mass-media (IREX, Armenia), și Natalia ANGHELI, consultant CIJ.

În programul seminarului au fost prevăzute sesiuni cu privire la modalitățile de căutare a ideilor noi pentru materiale și diverse tehnici de scriere. Participanții au învățat cum să facă investigații sociale și au discutat despre diferite capcane etice. O sesiune specială a fost dedicată reportajului despre diversitate și aspectelor multiculturalismului.

Tabără de vară pentru participanții proiectului „Promovarea ziarelor școlarești ca model de comunicare și cooperare între tineri”

6-11 august

Finanțat de Fundația Soros-Moldova și UNICEF.

Participanții la tabăra de vară au fost selectați în baza dosarelor depuse la concurs, derulat în perioada 27 aprilie – 27 iunie 2001. La concurs au participat 25 de publicații școlare de limbă română și rusă din 16 localități, dintre care 17 publicații cu o vechime de peste 2 ani și 8 publicații recent apărute. În componența juriului au intrat Violeta CIOCANU (UNICEF), Alexandru CANȚÎR (consiliul CIJ), Valentina ROMANCIUC (*Radio Moldova*), Alina RADU (*Flux*) ș.a.

Câștigătorii concursului, care au intrat în posesia unor premii de câte 400\$, au fost trei publicații care se editează de peste 2 ani - *Ateneu* (Edineț), *Noua Generație* (Ungheni), *The Cimislia News* (Cimișlia) și trei publicații recente: *Next Generation* (Rezina), *Glasul Copilului* (Balți) și *Adolescentina* (Cahul).

Participanții taberei de vară de la Holercani, care s-a desfășurat în perioada 6-10 august 2001, au fost selectați în baza rezultatelor obținute la concurs. Cei 29 de participanți (tineri și maturi) care au combinat munca și odihna la Holercani, au reprezentat 21 de publicații școlarești cu experiență și începători, din diverse regiuni ale Moldovei.

Pentru instruirea participanților au fost invitați experți locali. Principalele teme de discuție au fost: ce este un ziar școlar bun și care sînt părțile lui componente, cum să găsești teme noi pentru

materiale, cum să editezi un ziar, lucrul în redacție, machetarea ziarelor școlarești, căutarea surselor de finanțare și altele. Participanții la tabără au avut-o ca oaspete pe reprezentantul organizației UNICEF, Violeta CIOCANU, care a vorbit despre drepturile copiilor. Formatori: Natalia ANGHELI (CIJ), Valentina ROMANCIUC (membru al juriului), Elena ISTRATI (filolog), Dumitru MAXIM (machetator, jurnalist), Alina RADU (membru al juriului, *Flux*), Vitalie DOGARU (*Capitala*).

Lecțiile de instruire au fost îmbinate cu cele practice, participanții având posibilitatea de a scrie articole pentru ziarele taberei și de a-și dezvolta aptitudinile practice.

Atelier: Tehnici de folosire a calculatorului în jurnalism 21-23 septembrie

Atelierul a fost destinat jurnaliștilor începători și a avut următoarele repere tematice: posibilitățile oferite de Internet, folosirea calculatorului la prelucrarea cifrelor și obținerea datelor pentru articole, Internet și drepturile autorului, etc. Vitalie Chiperi, coordonator resurse informaționale la CIJ, a condus atelierul. El a fost instruit în cadrul programului de instruire a instructorilor a Rețelei de profesionalizare a mass media din Europa de Sud-Est. Studenți la facultatea de jurnalism a USM și jurnaliști profesioniști au participat la atelierul organizat în parteneriat cu Programul de Instruire și Acces la Internet (IATP).

Atelier: Contribuția mijloacelor de comunicare la promovarea multiculturalismului 15-16 octombrie

Finanțare: Consiliul Europei și Comisia Europeană

Atelierul „Contribuția mass-media la promovarea multiculturalismului”, organizat de CIJ, a urmărit scopul să-i familiarizeze pe jurnaliști cu standardele naționale și internaționale în reflectarea multiculturalismului și modalitățile de asigurare a eticii multiculturalismului în presă.

Experți: Milica PESIC, directorul Biroului European, Centrul pentru Război, Pace și Presă, Londra, Marea Britanie, și Beata KLIMKIEWICZ, conferențiar, Universitatea Jagiellonian, Institutul pentru Jurnalism și Comunicare Socială, Cracovia, Polonia.

Atelierul a fost destinat jurnaliștilor cu experiență medie din presa națională și regională, de limbă română și de limbă rusă. Au participat 58 de persoane, care au reprezentat diferite tipuri de media din diferite regiuni ale Republicii Moldova, inclusiv din Transnistria, autonomia Găgăuză, precum și studenți, reprezentanți ai organizațiilor neguvernamentale.

Prima sesiune, „Diversitatea etnică în presă: standarde internaționale și principii profesionale”, a fost condusă de dna KLIMKIEWICZ, care s-a referit la standardele legale internaționale și principiile profesionale ce țin de etica multiculturalismului în instituțiile mass-media, politica editorială și practica profesională. Ea s-a mai referit la politicile naționale care au ca scop asigurarea accesului minorităților în presa din Polonia, Slovacia și Cehia. Sesiunea a fost completată de discursurile experților locali – Constantin LAZĂR, avocat al poporului, și Oazu NANTOI, director de programe la Institutul de Politici Publice.

A doua sesiune, „Multiculturalismul în Republica Moldova: percepție și realitate”, l-a avut ca expert de bază pe Igor BOȚAN, directorul Centului de Dezvoltare a Democrației Participative. Relația dintre cultura națională și multiculturalism a fost prezentată de către Nicolai VIZITEI, doctor în filosofie, prorectorul Universității Slavone din Moldova.

Pentru prima dată un număr mare de jurnaliști din Transnistria și Găgăuzia au participat la discuții cu jurnaliștii din celelalte regiuni ale Moldovei. Mulți dintre ei și-au exprimat dorința de a continua efortul de îmbunătățire a relațiilor de colaborare dintre jurnaliștii din Moldova.

**Seminar: Reportajul pe teme agrare pentru jurnaliștii începători
24-25 octombrie**

[Program finanțat de către Fundația Soros-Moldova în cadrul programului de Asistență pentru Fermierii Privati \(PAPF\)](#)

Seminarul a fost parte a unui proiect de instruire, menit să sporească atât calitatea, cât și numărul materialelor scrise pe teme agrare, să încurajeze interacțiunea și comunicarea mai activă între mass-media și sectorul agrar, pentru a stimula, în cele din urmă, interesul populației pentru reformele agrare.

Seminarul cu genericul „Bazele jurnalismului agrar” s-a desfășurat la 24-25 octombrie la sediul Centrului Reformelor Businessului Privat, la care au participat 12 stagiați încadrați în proiect: Cătălina BANTOȘ (USM/ jurnalistică), Vlad BOLOCAN (USM/ jurnalistică), Alexandru CERBUȘCA (USM/ jurnalistică), Simon CIOCHINĂ (USM/ jurnalistică), Viorel CROITORU (UASM/ economie), Vlad HARJEVSCHI (UASM/ economie); Dumitru LAZUR (USM/ jurnalistică), Doina ROȘCA (USM/ relații internaționale și politologie), Constantin SALAGOR (USM/ jurnalistică), Anatol ȚURCANU (USM/ jurnalistică).

D. Gregory LAMP, redactor-șef al revistei *Soybean Digest* din Minneapolis, SUA, le-a vorbit participanților despre modul de căutare a temelor pentru articole, le-a dat sfaturi referitoare la realizarea interviurilor, colectarea ideilor pentru articole, scrierea articolelor în echipă, modul de utilizare a citatelor, redactarea propriilor articole, cum se scrie o broșură, reproducerea calitativă a imaginilor cu tematica agrară.

Un expert local în filologie, dna Elena ISTRATI, Casa Limbii Române, le-a oferit stagiariilor sfaturi utile pentru scrierea articolelor.

Agenda de lucru a inclus și o vizită pe teren – în satul Budești – unde participanții au putut să se întâlnească cu țărani împroprietăriți, să ia interviuri și să culegă date și informații pentru viitoarele articole.

La sfârșitul celei de-a doua zile de seminar stagiarii au asistat la o conferință de presă, în cadrul căreia a fost prezentat bilanțul primei etape a concursului „Tematica agrară în mass-media din Republica Moldova”, iar câștigătorii au fost premiați.

Atelier pentru jurnaliștii cu experiență: Tematica agrară în mass-media din Republica Moldova

26 octombrie

[Program finanțat de către Fundația Soros-Moldova în cadrul programului de Asistență pentru Fermierii Privati \(PAPF\)](#)

Seminarul de instruire pe tema „Cum scriem despre agricultură” a fost destinat jurnaliștilor cu experiență medie ce scriu pe teme agricole și s-a desfășurat la sediul Centrului Reformelor Businessului Privat.

Participanți: Petru BOTNARU, *Adevărul*, Vorniceni; Lilian CIUPAC, *Observatorul economic*; Ana COLIBABA, *Radio Moldova*; Veniamin Dașevschi, *Press obozrenie*, *Argumente i facti*; Iurii DOȚENCO, *Contabilitate și Audit*; Ion MARDARE, *Nezavisimaia Moldova*; Vasile MARTIN,

Moldova Suverană; Nina NECULCE, *Radio Moldova*; Anastasia OCUNEVA, *Profit*; Anatolii PASAT, *Profit*; Claudia ROTARU, *Teleradio Moldova*; Elena SAMARȚEVA, *Argumentî i factî*.

Instructori: Gregory LAMP, redactor la revista *Soybean Digest* din Minneapolis, SUA, Ivan CERNIOGLO, expert la Centrul Reformelor Businessului Privat.

La seminar au fost invitați și doi fermieri – Grigore SĂNDULESCU și Ion IOSIP, care au relatat participanților despre succesele și problemele cu care se confruntă producătorii agricoli.

Programul de lucru de o zi a inclus dezbaterile unor noțiuni din domeniul economiei agrare, privite sub un alt unghi – cum să reflectăm aspectul uman al economiei, care e impactul „economiei” asupra fiecăruia dintre noi, cum să transformăm datele statistice în materiale interesante. S-a abordat problema resurselor materiale și financiare de bază în agricultură, a prețurilor și a modului de evitare a inexactităților în materiale.

„Am dori să ne întâlnim cât mai des cu jurnaliștii practici din străinătate”, cu „reprezentanți de la Ministerul Agriculturii, de la Guvern”, „reprezentanți ai Ghildei Jurnaliștilor Agrari”, „ar fi binevenite vizite pe teren”, „aceste seminare trebuie să aibă o continuitate” – iată opiniile finale ale jurnaliștilor participanți la seminar.

Seminarul pentru câștigătorii concursului „Reportajul social în mass-media din Republica Moldova”

27 - 29 noiembrie

Finanțare: Fundația Soros-Moldova

La seminar au participat câștigătorii concursului „Reportajul social în mass-media din Republica Moldova” – 22 de jurnaliști. Seminarul s-a axat pe diferite teme: problematica socială în etapa de tranziție; reperatele principale ale raportului social 2000; programul municipal de protecție socială a categoriilor dezavantajate; prezentarea activității Centrului de prevenire a traficului de femei și a posibilităților de colaborare cu mass-media; a măsurilor antitrafic elaborate de Pactul de stabilitate.

Experți: Angela MUNTEANU (consultant, proiectul DFID în domeniul comunicării la Ministerul Muncii, Protecției Sociale), Anatol CHIRCĂ (director, Direcția generală de asistență socială, Primăria Chișinău), Jana COSTACHE (Director, Centrul de prevenire a traficului de femei).

Vasile SPINEI, membru al Juriului, a prezentat lucrările participanților la etapa a II-a a concursului „Reportajul social în mass-media din Republica Moldova”.

În cea de-a doua zi de seminar, participanții și moderatorul Vitalie DOGARU (lector, facultatea de jurnalism, USM) au făcut o vizită de documentare la Centrul de integrare familială a copiilor din Chișinău, unde au discutat cu directorul centrului dna Ana GOBILĂ.

În ultima zi de seminar, 29 noiembrie 2001, s-a organizat o „masă rotundă” cu genericul „Problemele sociale și mass-media. Pasul următor”, cu participarea reprezentanților organizațiilor de stat și neguvernamentale, finanțatori și organizatori. Participanții au avut posibilitatea să adreseze întrebări dnei Violeta COJOCARU (asistent mass-media, biroul UNICEF în Moldova), dnei Olga OSADCII (secretar de presă, Ministerul Sănătății), dlui Tudor CAPȘA (consultant, Comisia pentru protecția socială, sănătate și familie, Parlamentul Republicii Moldova), dnei Varvara COLIBABA (director adjunct, Fundația Soros-Moldova), dlui Gavril GĂINĂ (Președintele Asociației persoanelor de vîrsta a treia „Bunătate”).

Evenimentul s-a finalizat cu premiarea câștigătorilor celei de-a II-a etape a concursului „Reportajul social în mass-media din Republica Moldova”.

Dupa finalizarea proiectului a fost publicată **culegerea de extrase din legislația națională și internațională „Drepturile social-economice”**. Cartea include un cuvânt introductiv privind sistemul actual de asistență și asigurări sociale din Moldova, acte normative naționale și internaționale, un directoriu de acte normative și informații utile.

SERVICIUL JURIDIC

Finanțare: Press Now (Olanda) și Institutul pentru o Societate Deschisă (Budapesta)

Aria de activități ale Serviciului Juridic cuprinde: perfecționarea legislației mass-media în Republica Moldova, analiza legislației existente, avizarea și elaborarea proiectelor de legi în domeniu, acordarea de consultații jurnaliștilor în probleme de drept mass-media, monitorizarea situațiilor de încălcare a drepturilor și libertăților jurnaliștilor.

Activitatea curentă a Serviciului Juridic:

- analiza legislației mass-media și participarea la elaborarea propunerilor de perfecționare a legislației existente;
- consultație gratuită în toate problemele ce țin de legislația mass-media;
- organizarea seminarelor instructive pentru jurnaliști, în scopul educării unei culturi juridice adecvate, dar și pentru juriști, în scopul familiarizării acestora cu standardele europene ale libertății de exprimare și informare;
- publicarea articolelor analitice și informative referitoare la legislația mass-media;
- formarea unei biblioteci de cărți, de alte resurse informaționale, în domeniul legislației mass-media;
- elaborarea unui curs Dreptul Comunicării pentru studenții Facultății de Jurnalism și Științe ale Comunicării, Universitatea de Stat din Moldova;
- coordonarea reprezentării legale a jurnaliștilor în instanță prin intermediul Clinicii Juridice a Universității de Stat din Moldova;
- conlucrarea cu alte organizații nonguvernamentale și de stat în vederea implementării Legii accesului la informație și a standardelor europene ale libertății de exprimare.

Consultație juridică și reprezentare în instanță

Serviciul Juridic oferă gratuit consultație juridică pentru jurnaliști și organizații mass-media. Se acordă consultație juridică calificată și se oferă acte normative în ultima lor variantă. Serviciul Juridic primește de la jurnaliști locali și experți străini mai mult de 15 întrebări (cereri) pe lună. Problemele abordate se referă, în special, la apărarea onoarei și demnității, accesul la informație, publicitatea, dreptul de autor, dreptul la viață privată, statutul juridic al publicațiilor ș.a. Sînt elaborate cereri de chemare în judecată și de atacare a hotărîrilor judiciare existente, referințe, pretenții, iar în ceea ce privește reprezentarea jurnaliștilor și a organizațiilor mass-media în instanță, se colaborează eficient cu Clinica Juridică a Facultății de Drept a USM.

La 1 ianuarie 2000 a intrat în vigoare contractul încheiat cu Clinica Juridică a Facultății de Drept a USM, potrivit căruia Clinica oferă consultație juridică gratuită jurnaliștilor de pe întreg teritoriul Republicii Moldova, și îi reprezintă în instanța judecătorească în procesele din raza municipiului Chișinău.

Conferințe. Seminare

La 12 aprilie 2001, Centrul Independent de Jurnalism, în colaborare cu Asociația Avocaților Americani/ Programul de Inițiativă Juridică pentru Europa Centrală și de Est (ABA/CEELI), a organizat pentru jurnaliști seminarul “**Legea, mass-media și defăimarea**”. În baza unor exemple concrete din practica judiciară a instanțelor naționale, au fost puse în discuție problematica apărării onoarei și demnității în Republica Moldova și modul de soluționare a acestei categorii de litigii în SUA. Au fost ținute prelegeri privind standardele europene în domeniu și măsurile de precauție pe care ar putea să le ia jurnaliștii pentru a nu fi urmăriți penal pentru defăimare.

La 4 mai 2001, aproape o sută de jurnaliști, juriști și judecători s-au întâlnit în capitala Republicii Moldova pentru a discuta diferite aspecte legate de defăimare. Conferința **“Defăimarea: probleme și soluții”** a fost organizată de ABA/CEELI, în comun cu Centrul Independent de Jurnalism, Centrul de Instruire a Cadrelor Justiției și Centrul de Drept. Participanții au discutat din perspectiva juriștilor și a jurnaliștilor noțiunile problematice în soluționarea litigiilor privind apărarea onoarei și a demnității. Conferința și-a propus drept scop indentificarea modalităților de îmbunătățire a legislației în domeniu din Republica Moldova. În acest sens au fost reflectate și puse în valoare prevederile pertinente din proiectele Codului penal și al Codului civil.

Serviciul Juridic a organizat în cadrul atelierului **“Tehnici de folosire a calculatorului în jurnalism”**, care a avut loc la Chișinău între 21 și 23 septembrie 2001, o lecție pe problemele ce țin de protecția drepturilor de autor în Internet. Subiectul cheie al lecției a fost consacrat modalităților de apărare față de utilizarea abuzivă a operei de autor plasate în Internet.

La 16 noiembrie 2001, Centrul Independent de Jurnalism a organizat, cu susținerea financiară a Institutului pentru o Societate Deschisă din Budapesta, seminarul **“Accesul la informație: prevederi și implementarea legislației în Republica Moldova”**. Participanții seminarului au fost studenții de la facultățile de jurnalism, drept, administrare publică și științe politice. Seminarul a avut un caracter preponderent instructiv, punându-se în valoare diferite aspecte ale dreptului persoanei la informație, dar și un caracter practic, accentuându-se necesitatea și căile de implementare a Legii privind accesul la informație. Experții seminarului au fost Olivia PÎRȚAC, coordonator al Serviciului Juridic al CIJ, și Vasile SPINEI, președintele Asociației Obștești “ACCES-Info”. Printre subiectele incluse în agenda seminarului au fost: “Necesitatea accesului la informație. Mentalitate și obstacole în Republica Moldova”, “Principii internaționale privind accesul la informație”, “Legea Republicii Moldova privind accesul la informație”, “Restricții privind accesul la informație”, “Implementarea legii în Republica Moldova”. Necesitatea seminarului a fost explicată prin faptul că, deși a trecut mai mult de un an de la intrarea în vigoare a Legii privind accesul la informație, aplicarea acesteia rămîne a fi o iluzie. Legea este prea puțin cunoscută și, cu atât mai puțin, valorificată. Pentru a beneficia de efectele pozitive ale implemetării legii, se impune o implicare mai activă din partea întregii societăți. Este regretabil faptul că populația nu conștientizează necesitatea asigurării efective a accesului la informație și efectul colosal de nociv al secretizării nejustificate.

La 7 decembrie 2001, Coordonatorul Serviciului Juridic al CIJ (Olivia PÎRȚAC) a prezentat în cadrul unui seminar organizat de “Organizația Mondială a Sănătății” pe problema relațiilor dintre sistemul ocrotirii sănătății și presa tema – **“Legea accesului la informație”**. Participanții la seminar au fost în exclusivitate medici și funcționari publici din sistemul ocrotirii sănătății.

Analiză și monitorizare a legislației

Una dintre activitățile curente ale Serviciului Juridic este analiza legislației Republicii Moldova, elaborarea unor propuneri de îmbunătățire a legislației. Astfel, pe parcursul anului s-au făcut studii asupra problematicei defăimării în Republica Moldova, asupra aspectelor de reglementare a statutului juridic al televiziunii publice, asupra prevederilor ce vizează mass-media din proiectul Codului civil, precum și a unor articole din Legea presei. Deasemenea, s-a lucrat asupra expertizei Legii presei, în special a art. 12 alin. (4), privind interzicerea finanțării presei de către guvernele țărilor străine, care a generat o propunere de abrogare a acestei norme juridice incluse în Legea presei, propunere înaintată în Parlament de mai multe ONG-uri ce activează în domeniul mass-media.

Rezultatele analizei și monitorizării legislației sînt prezentate la seminarele și conferințele organizate, reflectate în mass-media sub forma unor comunicate și prezentate în buletinul analitic *Mass-media în Republica Moldova*. Ultimele studii publicate în buletinul *Mass-media în Republica Moldova* (autor: Olivia PÎRȚAC, Coordonator al Serviciului Juridic al CIJ) sînt: “Considerații

asupra unor recente reglementări vizînd libertatea de exprimare în Republica Moldova” (Decembrie 2000), “Aspecte juridice ale apărării onoarei și demnității persoanei în Republica Moldova” (Iunie, 2001), “Reflecții privind implementarea Legii Accesului la Informație în Republica Moldova” (Decembrie 2001).

Pagina web a Serviciului Juridic al CIJ

În cadrul paginii web a Centrului Independent de Jurnalism, Serviciul Juridic este o secțiune aparte, care există în varianta română și în engleză, conținînd atît informație despre serviciul juridic și activitățile sale, cît și legi și alte acte normative. Actele normative sînt în permanență reactualizate în conformitate cu ultimele modificări survenite. De asemenea, numărul actelor normative este în creștere, iar de curînd în cadrul paginii web a apărut și versiunea rusă a legilor Republicii Moldova. Prin intermediul paginii web poate fi contactat direct juristul CIJ, aceasta fiind o modalitate simplificată de a primi consultații juridice, precum și altă informație necesară. Pagina web a Serviciului Juridic conține link-uri la alte surse de informație în domeniul dreptului mass-media. O analiză a legislației mass-media se conține de asemenea în secțiunea paginii web cu denumirea *Mass-media în Republica Moldova* și *Curier Media*.

Biblioteca, bază de date legislativă

În cadrul bibliotecii CIJ, o secțiune aparte revine cărților consacrate problematicii legislației mijloacelor de informare în masă. De asemenea, din diferite surse de informare au fost selectate articole ce vizează subiecte controversate referitoare la drepturile mass-media. Centrul Independent de Jurnalism deține colecția de ziare *Monitorul Oficial* al Republicii Moldova, iar din noiembrie 2001 și baza legislativă “Juristul Moldovei”. În acest mod chiar și jurnaliștii pot consulta legislația necesară în ultima ei variantă.

Elaborarea cursului de lecții “Dreptul comunicării”

Elaborarea cursului de lecții “Dreptul comunicării” și introducerea acestuia la Facultatea de Jurnalism și Științe ale Comunicării și la Facultatea de Drept a USM a constituit un obiectiv și o activitate la care s-a lucrat în cadrul Serviciului Juridic al CIJ pe parcursul anului 2001. Începînd cu ianuarie 2002, acest curs a fost introdus în programul de studii în calitate de curs obligatoriu, fiind predat studenților anului 3 ai Facultății de Jurnalism și Științe ale Comunicării a USM.

PUBLICAȚII ȘI RESURSE

Finanțare: Fundația Soros-Moldova

Buletinul analitic “Mass-Media în Republica Moldova”

Buletinul analitic semestrial “Mass-Media în Republica Moldova” (MM) are un loc aparte între publicațiile Centrului. Editat din august 1995, este singura revistă ce asigură comunicarea scrisă între ziariști și organizațiile mass-media, în ea fiind abordate probleme de stringentă actualitate, legate de funcționarea și evoluția presei.

O direcție de bază a buletinului rămâne a fi în continuare cadrul legislativ în care activează mass-media din Republica Moldova, modul în care autoritățile înțeleg libertatea presei, dreptul la libera exprimare, garantarea accesului la informație.

Etica jurnalistică se înscrie în categoria tematicii permanente a MM, alături de problemele pregătirii jurnaliștilor, tot mai multe în condițiile crizei economice.

Buletinul informativ “Curier Media”

CIJ continuă editarea buletinului “Curier media”, publicație bilunară care oferă jurnaliștilor informație operativă despre ceea ce se întâmplă în domeniu, pe plan local, regional și global. Se distribuie organizațiilor mass-media în 250 de exemplare tipărite, precum și în formulă electronică (250 abonați).

Informațiile sînt selectate din fluxurile de știri ale agențiilor *BASA-press*, *FLUX*, *Infotag*, *Interlic*, *Moldpres*, *DECA-press*, *Info-prim*, precum și din mai multe buletine internaționale.

Site-ul informațional Moldova-Azi

Centrul Independent de Jurnalism și Asociația DNT, cu suportul financiar al Fundației Soros-Moldova, Programul Internet, și în parteneriat cu Institutul de Politici Publice, a lansat pe 28 mai 2001, portalul informațional *Moldova-Azi* (<http://moldova-azi.md>).

Moldova-Azi este o continuare a proiectului *Moldova-News* inițiat la 16 noiembrie 1998 de către Asociația DNT și Centrul Independent de Jurnalism. Timp de mai bine de doi ani *Moldova News* a fost o sursă informațională comodă și nepărtinitoare pentru utilizatorii Internet, prin publicarea celor mai importante știri din Republica Moldova în trei limbi: română, rusă și engleză. Astăzi numărul zilnic de vizitatori ai site-ului se ridică la peste 1500 de utilizatori Internet.

În *Moldova-Azi* sînt publicate zilnic știri la compartimentele: politic, economic și social. Comentatori locali analizează saptamînal evenimentele de ultimă ora, iar jurnaliștii au posibilitate să publice investigațiile lor în cele mai stringente probleme ale societății. Pe lînga aceasta, *Moldova-Azi* publică interviuri cu diferite personalități din țară și de peste hotare, oferindu-le vizitatorilor posibilitatea să adreseze întrebări celor intervievați. În cadrul rubricii "Eveniment" se monitorizează evenimentele de importanță majoră în evoluția lor, ceea ce înlesnește înțelegerea și interpretarea acestora. La dispoziția vizitatorilor se află arhiva site-ului dotată cu un sistem avansat de căutare.

CENTRUL DE RESURSE AL CIJ

Centrul Independent de Jurnalism dispune de un centru de resurse, care include o bibliotecă și o bază de date, create la solicitările jurnaliștilor și ale organizațiilor mass-media.

Biblioteca CIJ

Biblioteca CIJ include peste 1000 titluri de cărți în limbile română, engleză, franceză, rusă, germană, italiană, pe diferite compartimente: presa scrisă, radio, tv, management, relații publice,

legislația mass-media, dicționare etc. Lunar biblioteca este vizitată, în medie, de circa 50 jurnaliști (ei pot utiliza copiatorul CIJ pentru copii ale textelor solicitate sau pot lua, în anumite condiții, cărțile la domiciliu). În afară de aceasta, biblioteca pune la dispoziția utilizatorilor diverse rapoarte, evaluări, acte legislative și alte documente privind mass-media în Republica Moldova și alte țări.

Centrul de Resurse este abonat la principalele ziare din Republica Moldova (peste 50 la număr), de limbă română și limbă rusă, precum și la o serie de ziare și reviste din România. Sînt prezente și o serie de ziare locale – *Business-info*, *Ora locala*, *Accent provincial* ș.a., oferite de Asociația Presei Independente.

Laboratorul Internet

Sala de acces la Internet a Centrului de Resurse este zilnic vizitată de jurnaliști și studenți. Aproximativ 200 persoane beneficiază de acces la Internet în decursul unui an.

PROIECTE SPECIALE

Zilele Libertății Presei

2-4 mai

Finanțare: Fundația Soros-Moldova

Centrul Independent de Jurnalism, în colaborare cu Comitetul pentru Libertatea Presei (CLP), Uniunea Jurnaliștilor din Moldova (UJM), Asociația Presei Electronice (APEL), Facultatea de Jurnalism și Științe ale Comunicării, a organizat în perioada 2-4 mai o serie de evenimente circumscrise Zilei Mondiale a Libertății Presei, care au avut drept scop sensibilizarea opiniei publice la necesitatea unei presei independente în Republica Moldova.

2 mai

Zilele Libertății Presei au început cu o conferință de presă la Uniunea Jurnaliștilor, în cadrul căreia a fost prezentată agenda evenimentelor. Centrul de Jurnalism a anunțat rezultatele concursului pentru cel mai bun poster, spot tv și spot radio la tema: "O presa liberă – o societate liberă". La acest concurs au fost desemnați următorii câștigători: locul I – Andrei Gamarț, Institutul de Arte, locul II – Irina Ropot, Compania de Stat "Teleradio Moldova", locul III – Corina Cotorobai, designer.

În aceeași zi a fost organizat expoziția de fotografii cu genericul: "2000 – 2001 – un an de fotografie" și radiomaratoul "Cunoaște-ți drepturile", organizat de LADOM și radio "Antena C".

3 mai

Evenimentul-cheie al sărbătorii a continuat cu festivalul mass-media „O presă liberă – o societate liberă” (ediția a doua), dedicat Zilei Mondiale a Libertății Presei, ce s-a desfășurat în grădina publică „Ștefan cel Mare”. La eveniment au participat circa 40 organizații mass-media naționale și regionale.

4 mai

La 4 mai 2001 aproape o sută de jurnaliști, juriști și judecători s-au întâlnit în capitala Republicii Moldova pentru a discuta diferite aspecte ale problematicii defăimării. Conferința "Defăimarea: probleme și soluții" a fost organizată de ABA/CEELI, în comun cu Centrul Independent de Jurnalism, Centrul de Instruire a Cadrelor Justiției și Centrul de Drept. Participanții au discutat din perspectiva juriștilor și a jurnaliștilor noțiunile problematice în soluționarea litigiilor privind apărarea onoarei și demnității. Conferința și-a propus găsirea modalităților de îmbunătățire a legislației în domeniu din Republica Moldova. În acest sens au fost reflectate și puse în valoare prevederile pertinente din proiectele Codului penal și al Codului civil.

Tot în cadrul Zilelor Libertății Presei de la Chișinău a avut loc inaugurarea sediului agenției *Infotag* și al revistei *Profit*. Iar la sfârșitul zilei de 4 mai, API a găzduit o acțiune intitulată "Ziua ușilor deschise – întâlniri cu cititorii".

Lansarea programului „Stagieri în domeniul jurnalismului agrar pentru tinerii profesioniști și studenți,,

11 mai

Finanțare: Fundația Soros-Moldova în cadrul programului de Asistență pentru Fermierii Privati (PAFP)

La 11 mai 2001, Centrul Independent de Jurnalism, în colaborare cu Centrul Reformelor Businessului Privat, a anunțat în presă un concurs pentru tineri profesioniști și studenții care doresc să facă stagieri de trei luni în domeniul jurnalismului agrar. Anunțul a fost publicat în următoarele trei ziare naționale: *Jurnal de Chișinău*, *Jurnalul național* și *Nezavisimaia Moldova*.

Pînă la data de 1 iunie candidații au prezentat la sediul CIJ dosarele de participare la concurs. Componența comisiei de selectare a finaliștilor a fost după cum urmează: Alexandru BEGU (CPBR), Doina MELNIC (Fundatia Soros-Moldova), Dumitru CALAC (*Logos-press*), Natalia ANGHELI (CIJ), Tudor IAȘCENCO (*Cuvîntul*, Rezina) și Vasile BOTNARU (*BASA-press*).

La concurs au participat 31 de candidați. După două probe de selectare, comisia a desemnat 11 finaliști. Durata stagiilor este de trei luni fără întrerupere, pe durata cărora stagiarii vor efectua practica la CIJ, CPBR și o organizație mass-media. Stagiarii vor beneficia de o bursă de 120 dolari SUA pentru întreaga perioadă.

Finaliștii concursului au fost: Cătălina BANTOȘ (USM/ jurnalistică), Marcel BEJENARU (Ministerul Agriculturii și Industriei Prelucrătoare), Vlad BOLOCAN (USM/ jurnalistică), Alexandru CERBUȘCA (USM/ jurnalistică), Simon CIOCHINĂ (USM/ jurnalistică), Viorel CROITORU (UASM/ economie), Vlad HARJEVSCHI (UASM/ economie); Dumitru LAZUR (USM/ jurnalistică), Doina ROȘCA (USM/ relații internaționale și politologie), Constantin SALAGOR (USM/ jurnalistică); Anatol ȚURCANU (USM/ jurnalistică).

Conferința de lansare a proiectului: „Podurile comunicării peste Nistru”

15 decembrie

Finanțat în cadrul programului Consiliului Europei (CE) "Consolidarea încrederii reciproce"

Proiectul "Poduri de comunicare peste Nistru", care are ca scop valorificarea experienței jurnaliștilor de pe ambele maluri ale Nistrului și intensificarea cooperării profesionale dintre aceștia, a fost lansat la 15 decembrie 2001. Proiectul se va desfășura în perioada decembrie 2001-iunie 2002, în cadrul programului CE "Consolidarea încrederii reciproce".

Peste 40 de jurnaliști din diverse regiuni ale Moldovei, inclusiv Găgăuzia și Transnistria, au participat la lansarea proiectului.

Experții locali au abordat următoarele teme: Automatul sau penița; Rolul mass-media în provocarea și aplanarea conflictelor (Vasile BOTNARU, *BASA-press*, Chișinău); Pozițiile politice ale mass-media în Republica Moldova în anii 90. (Andrei SAFONOV, *Novaya Gazeta*, Bender/Tighina).

Invitat special la conferință a fost Amir IBROVIC, director *Internews*, Bosnia și Herțegovina, care a vorbit despre dezvoltarea mass-media în Bosnia și Herțegovina după anii '90; Împreună cu participanții a discutat și comentat secvențele video la tema dată.

Au fost prezentate condițiile de participare la concurs și distribuite formularele de participare. Echipe de jurnaliști din Transnistria și din alte regiuni ale Republicii Moldova vor avea posibilitatea să lucreze împreună asupra unor materiale care vor fi difuzate/ publicate în toată țara. CIJ va finanța proiecte din domeniul tv, radio și al presei scrise.

Rețeaua de comunicare în domeniul sănătății din Moldova (R.C.S.M.)

Finanțat de Fundația Soros-Moldova și Biroul european regional al Organizației Mondiale a Sănătății (O.M.S.).

Principalul scop al proiectului cu durata de doi ani (2000-2001) a fost reunirea ziariștilor care scriu despre sănătate, a medicilor, organizatorilor din domeniul ocrotirii sănătății, lucrătorilor științifici și reprezentanților organizațiilor nonguvernamentale pentru o propagandă mai activă a modului sănătos de viață, realizând astfel o asigurare mai bună a populației cu informație de sănătate și contribuind la educarea fiecărui cetățean în spiritul responsabilității pentru propria sănătate și pentru sănătatea întregii societăți.

Pentru realizarea acestui scop s-au organizat:

- Monitorizarea permanentă a articolelor despre sănătate din presa națională și asigurarea accesului la aceste materiale a unui auditoriu maxim;

- Organizarea de întâlniri tematice ale jurnaliștilor și medicilor, conferințe de presă, seminare ce permit stabilirea și fortificarea relațiilor dintre mass media și specialiști din ocrotirea sănătății, pentru a oferi populației informații argumentate științific și exacte despre sănătate și ocrotirea sănătății;

- Editarea buletinului special "Saninfo", care conține materiale statistice, metodice și informative pentru jurnaliști și alți specialiști ce abordează subiecte de medicină;

- Concursuri pentru cel mai bun articol (emisiune radio) despre sănătate, ocrotirea sănătății și modul sănătos de viață;

- Acordarea de sprijin la organizarea și susținerea rubricilor și paginilor de sănătate în ediții periodice, crearea de emisiuni originale televizate și radiofonice, retransmiterea materialelor oferite de Organizația Mondială a Sănătății și partenerii ei informaționali; organizarea de expoziții de fotografii tematice și a altor acțiuni ocazionate de datele speciale ale O.M.S.

Rețeaua de comunicare în domeniul sănătății din Moldova este o verigă a Rețelei europene (European Health Communication Network) – <http://www.who.dk/cpa/cpa.htm>.

CLUBUL DE PRESĂ

Finanțare: Fundația Soros-Moldova

A ÎNCEPUT ÎN TOAMNA ANULUI 1995 CA UN LOC DE ÎNTRUNIRI ȘI DISCUȚII NEFORMALE ALE ZARIȘTILOR, PURTĂTORILOR DE CUVÎNT ȘI ALE REPREZENTANȚILOR SERVICIILOR DE PRESĂ. CLUBUL INVITĂ LA ȘEDINȚELE SALE PERSONALITĂȚI POLITICE, FUNCȚIONARI DE STAT SAU PUBLICI ÎN CONTEXTUL UNOR EVENIMENTE DE PRIM INTERES PENTRU MASS-MEDIA. ÎN 1997 A FOST LANSATĂ VERSIUNEA TELEVIZATĂ A CLUBULUI DE PRESĂ, DIFUZATĂ LA CATALAN TV ȘI MAI TÎRZIU LA TVM PÎNA ÎN 2000.

Pe parcursul anului 2001 au avut loc sedințe comune ale Clubului de presă de la Chișinău și ale Clubului Național de presă. Printre invitați în 2001 au fost: Dumitru BRAGHIȘ, în calitate de prim-ministru, Petru LUCINSCHI, pînă la expirarea mandatului de Președinte al Republicii Moldova, Serafim URECHEANU, primarul general al municipiului Chisinau, Rudolf PERINA, Ambasador al SUA în Republica Moldova, Ilie ILAȘCU, Vasile TARLEV, prim-ministru, ș.a.

A devenit deja o tradiție ca în luna decembrie a fiecărui an Clubul de Presă și Centrul Independent de Jurnalism să găzduiască ceremonia de înmînare a premiilor pentru cei mai buni 10 jurnaliști ai anului. În fiecare an mai mult de 150 persoane participă la acest eveniment (jurnaliști, secretari de presă, deputați, reprezentanți ai guvernului și ai organizațiilor internaționale).

Festivitatea de premiere a „10 ziariști ai anului”

20 decembrie, restaurantul „Național”

Peste 100 de ziariști, conferențieri ai Facultății de Jurnalism, purtători de cuvînt, reprezentanți ai autotităților publice locale și ai corpurilor diplomatice la Chișinău au participat la 20 decembrie 2001 la serata anuală de premiere a „10 ziariști ai anului”, organizată de Centrul Independent de Jurnalism, în colaborare cu Comitetul pentru Libertatea Presei și Uniunea Jurnaliștilor din Moldova.

Învingătorii ediției a șaptea a TOP-ului „10 ziariști ai anului” au fost stabiliți prin decizia comună a Clubului de presă din Chișinău, Clubului național de presă și consiliului de experți de pe lîngă CIJ, ai căror membri sînt Alexandru CANȚÎR (CLP), Ion BUNDUCHI (*Antena C*), Valeriu SAHARNEANU (UJM), Ludmila BARBĂ (*NIT*), Constantin MARIN (USM), Val BUTNARU (*Jurnal de Chișinău*), Anatol GOLEA (*Infotag*), Tudor IAȘCENCO (*Cuvîntul*, *Rezina*) și Dmitrii CALAC (*Ekonomiceskoe Obozrenie*).

În TOP-ul „10 ziariști ai anului 2001” au intrat:

Constantin CHIROȘCO, TVM, BASA-press (postmortem)

Lucia BACALU, Unghiul, Ungheni

Natalia COSTAȘ, Jurnal de Chișinău

Alexandru EFTODI, Radio Europa Liberă

Oxana NESTEROVA, Ekonomiceskoe Obozrenie

Nicolae ROIBU, Timpul

Ion TERGUȚĂ, Infoprim

Eugen URUȘCIUC, DECA-press

Liliana VIȚU, Radio BBC

Igor VOLNIȚCHI, Infotag

Jurnaliștii și publicațiile care au beneficiat de premii speciale:

Cel mai reușit debut al anului 2001

Timpul, Kișineovskii Obozrevatel

Managerul care a înregistrat cele mai mari succese în anul 2001
Nicolae SANDULEAC, Unghiul, Ungheni

Cea mai bună evoluare în anul 2001
Jurnal de Chișinău

Speranța anului
Dumitru LAZUR, Jurnal de Chișinău

Publicația care a scandalizat cel mai mult opinia publică în 2001
ACCENTE

Premiile din 2001 au inclus tradiționalul măr al Clubului de presă străpuns de o săgeată, o diplomă ce confirmă titlul pentru cel desemnat și alte lucruri necesare jurnalistului oferite de Compania VOXTEL, Compania Union Fenosa și Moldova Agroindbanc SA.

În șapte ani circa 45 de redactori, reporteri și editorialiști de la toate tipurile de media locale și naționale au fost câștigătorii MERELOR JURNALISTICE.

CONCURSURI

Conferința de presă: Încheierea și rezultatele etapei a VII-a a concursului „Reforma agrară” 31 ianuarie

Finanțare: Programului Național „Pământ”

Concursul pentru jurnaliști „Reforma agrară” a fost organizat în colaborare cu Asociația Presei Independente, Ghilda Jurnaliștilor Agrari și Asociația Jurnaliștilor Economiști. Obiectivul acestui concurs l-a constituit încurajarea scrierii despre reformele agrare și etapa de postprivatizare în agricultura Republicii Moldova.

Datorită interesului jurnaliștilor pentru tematica agrară, concursul a avut o durată de doi ani (ianuarie 1998 – decembrie 2000). La 31 ianuarie 2001 s-a făcut bilanțul ultimei etape, care s-a desfășurat în perioada 1 octombrie - 31 decembrie 2000. La această etapă au participat 37 de jurnaliști cu 165 materiale. Premiile pentru mass-media regionale și naționale au revenit jurnaliștilor, după cum urmează:

Presa scrisă națională – Vadim CHETRARI, Logos-press, premiul I – 75\$, Ion MARDARI, Nezavisimaia Moldova, premiul II – 50\$, Anatol CÎȘLARU, Jurnal național, premiul III – 25\$.

Presa scrisă locală - Maria ȚURCANU, Ecoul nostru, Sîngerei, premiul I – 75\$, Svetlana GUȚU, Ora locală, premiul II – 50\$, Petru BOTNARU, Adevărul, județul Chișinău, premiul III – 25\$.

Agenții de știri - Vlad BERCU, BASA-press, premiul I – 75\$, Diana MADAN, GP Flux, premiul II – 50\$, Inga BURLACU, INFOTAG, premiul III – 25\$.

Radio – Pavel SAVCA, Radio Național, premiul I – 75\$; Tatiana DJAMANOV, Radio Național, premiul II - 50\$; Vasile PAȘA, Radio Național, premiul III – 25\$.

Televiziune – Claudia ROTARU, Teleradio Moldova, premiul I – 75\$; Ludmila BARBĂ, TV NIT, premiul II – 50\$; Steliana BARALIUC, TV “Canal X”, premiul III – 25\$.

Premiul special al juriului – 35\$: Mihai ADĂSCĂLIȚEI, Institutul Național de Economie și Informație și Ghenadie TUDOREANU, Internet Magazine – infomarket.md.

Premiul pentru cel mai bun articol al unui specialist în domeniul agriculturii – 50\$: Anatol CRICLIVÎI, Institutul Național de Economie și Informație.

Premiul pentru cel mai bun articol scris de un student – 25\$: Iacob GUJA, Moldpres.

Premiu pentru cel mai activ manager – 50\$: Vasile GRIBINCEA, Radio Moldova.

Încheierea și rezultatele I etape a concursului „Reportajul social în mass-media din RM” 31 mai

Finanțare: Fundația Soros-Moldova.

În scopul dezvoltării și amplificării procesului de reflectare în presă a tematicii sociale, Centrul Independent de Jurnalism a lansat la 29 octombrie 2000 proiectul “Reportajul social în mass-media din RM”, derulat în perioada noiembrie 2000 – noiembrie 2001.

Proiectul, la care au participat ziariști de la toate tipurile de mass-media, prevedea un concurs în două etape:

- I etapă: noiembrie 2000 – aprilie 2001

- II etapă: mai – septembrie 2001.

În cadrul conferinței de presă de la 31 mai 2001 s-a făcut bilanțul primei etape a concursului social și s-au distribuit materiale cu informații detaliate despre modul de desfășurare și condițiile etapei a doua.

Juriul a fost alcătuit din 5 persoane: Constantin MARIN (USM, facultatea de Jurnalism și Științe ale Comunicării), Jana COSTACHE (Asociația Femeilor de Carieră Juridică), Vasile SPINEI (Centrul de Promovare a Libertății de Exprimare a Accesului Liber la Informație), Valeriu SAHARNEANU (Uniunea Jurnaliștilor din Moldova), Nelly HARABARA (CIJ).

La prima etapă a concursului au participat 53 de jurnaliști cu 289 de materiale. Premiile pentru mass-media regionale și naționale au revenit următorilor jurnaliști:

Presa scrisă națională - Corneliu MIHALACHE, *Jurnalul național*, premiul I – 100\$, Aureliu CORNESCU, *Jurnal de Chișinău*, premiul II – 75\$, Tatiana SOLOVIOVA, *Novoe vremea*, premiul III – 50\$.

Presa scrisă locală – Tudor IAȘCENCO, *Cuvîntul*, Rezina, premiul I – 100\$, Nelly UNCUTĂ, *Spros i predlojenie*, Bălți, premiul II – 75\$, Ștefan SOLTAN, *Plai bălțean*, județul Bălți, premiul III – 50\$.

Agenții de știri – Igor CATANĂ, *DECA-press*, Bălți, premiul II – 75\$, Rodica BILEȚCHI, *BASA-press*, Chișinău, premiul II – 75\$, Svetlana TOROPEI, *Infotag*, Chișinău, premiul III – 50\$.

Audiovizual –

- Ilona ȘCHIOPU-SPĂTARU, *Radio Europa Liberă*, premiul I – 100\$, Aliona SLONINOV, *Radio Moldova Internațional*, premiul II – 75\$, Tatiana DJAMANOV, *Radio național*, premiul III – 50\$,
- Iulian BERCU, *Pro TV*, premiul I – 100\$, Ludmila BARBĂ, *TV NIT*, premiul II – 75\$, Mariana TACU, *Vertex Studio*, premiul III – 50\$.

Concursul „Reportajul agrar în mass-media din RM”

27 iunie

Finanțare: Fundația Soros-Moldova în cadrul programului de Asistență pentru Fermierii Privati (PAPF)

Pentru a stimula reflectarea tematicii agricole în mass-media din Republica Moldova și a-i da o nouă calitate, precum și pentru a atrage atenția publicului larg asupra problemelor din agricultură, Centrul Independent de Jurnalism a lansat proiectul “Reportajul Agrar”, care va fi derulat în perioada iunie 2001 – februarie 2002.

CIJ a valorificat experiența concursului “Reforma Agrară”, care s-a desfășurat pe parcursul a doi ani și a fost un imbold pentru dezvoltarea jurnalismului agrar în Republica Moldova. În acest sens, concursul este o continuare logică a concursului precedent.

Proiectul prevede desfășurarea unui concurs în trei etape, la care pot participa ziariști, studenții Facultății de Jurnalism a USM și specialiști din domeniul agriculturii.

Etapele concursului:

- I etapă: 1 iunie – 31 august 2001;
- II etapă: 1 septembrie – 31 noiembrie 2001;
- III etapă: 1 decembrie 2001 – 28 februarie 2002.

În cele trei etape vor fi acordate premii în valoare totală de 2880\$. Premiile de la 25\$ pînă la 100\$ au fost acordate pentru următoarele compartimente:

- presa scrisă națională;
- presa scrisă locală;
- agenții de presă;
- posturi tv;
- posturi radio;
- articolul scris de studenți;
- articolul scris de specialiști în domeniu;
- cea mai bună organizație mass-media;
- un premiu special al juriului.

Cîștigătorii concursului au fost selectați de către juriul numit de organizatori, în componența căruia vor fi: Vasile BOTNARU (BASA-press), Miahi GUZUN (USM, facultatea de Jurnalism și Științe ale Comunicării), Pavel MĂTRĂGUNĂ (Ministerul Agriculturii și Industriei Prelucrătoare), Alexandru MURAVSCHI (CPBR), Nicolae NEGRU (CIJ). Accentul se va pune pe continuitatea abordării problemelor din agricultură (rubrici permanente în presa scrisă, serii de emisiuni la TV și radio etc.

**Conferință de presă: Încheierea și rezultatele I etape a concursului:
„Reportajul agrar în mass-media din Republica Moldova”**

25 octombrie

Finanțare: Fundația Soros-Moldova în cadrul Programului de Asistență pentru Fermierii Privati

Pentru a stimula reflectarea tematicii agricole în mass-media din Republica Moldova și a-i da o nouă calitate, precum și pentru a atrage atenția publicului larg asupra problemelor din agricultură, Centrul Independent de Jurnalism a inițiat concursul “Reportajul Agrar în mass-media din Republica Moldova”, care s-a derulat în perioada iunie 2001-februarie 2002. Prima etapă s-a desfășurat între 1 iunie – 31 august 2001. Premiile pentru mass-media regionale și naționale au revenit următorilor jurnaliști:

Presa scrisă națională: Natalia COSTAȘ, *Jurnal de Chișinău*, premiul I – 75\$; Vadim CHETRARI, *Logos-press*, premiul II – 50\$; Ion PREAȘCĂ, *Țara*, premiul III – 25\$.

Presa scrisă locală: Ștefan SOLTAN, *Plai bălțean*, Bălți, premiul I – 75\$; Elena ROMAN, *Cuvîntul*, Rezina, premiul II – 50\$; Nicolae BURCĂ, *Glia drochiană*, Drochia, premiul III – 25\$.

Agenții de știri: Anatol CÎȘLARU, *Basa-press*, premiul I – 75\$; Alexei RUDENCO, *Interlic*, premiul II – 50\$; Anatolii PASAT, *Infotag*, premiul III – 25\$.

Radio: Ana COLIBABA, *Radio Național*, premiul I – 75\$; Nina NECULCE, *Radio Național*, premiul II – 50\$; Pavel SAVCA, *Radio Național*, premiul III – 25\$.

Televiziune: Iulian BERCU, *PRO TV*, premiul I – 75\$; Steliana BARALIUC, *TV Canal X*, premiul II – 50\$; Claudia ROTARU, *Teleradio Moldova*, premiul III – 25\$.

Premiul special al juriului – Petru BOTNARU, *Adevărul*, mun.Chișinău – 30\$.

Premiul pentru cel mai bun articol al unui specialist în domeniul agriculturii – Mihai ADĂSCĂLIȚEI, *Institutul Național de Economie și Informații* – 50\$.

Premiul pentru cel mai bun articol scris de un student – Constantin SALAGOR, *Deca-press*, Bălți – 30\$.

Premiul pentru cea mai bună organizație mass-media – *BASA-PRESS* – 100\$.

La prima etapă a concursului au participat 31 de jurnaliști cu 134 materiale.

**Conferință de presă: Încheierea și rezultatele etapei a II a concursului:
„Reportajul social în mass-media din RM”
29 noiembrie**

Finanțare: Fundația Soros-Moldova.

În scopul încurajării unei reflectări ample și pertinente în presă a tematicii sociale, Centrul Independent de Jurnalism a organizat în perioada noiembrie 2000 – noiembrie 2001 programul pentru jurnaliști “Reportajul social în mass-media din RM”. Programul a fost conceput pentru a îmbunătăți calitatea reportajelor sociale și a inclus câteva componente: seminarii, o tabără de vară și un concurs în două etape pentru jurnaliștii de la toate tipurile de media. Etapa a doua s-a desfășurat între 15 mai – 15 septembrie 2001. Premiile au revenit următorilor jurnaliști:

Presa scrisă națională: Natalia COSTAȘ, Jurnal de Chișinău, premiul I – 100\$; Maria PRAPORȘIC, Flux, premiul II – 75\$; Ion MARDARI, Nezașisimaia Moldova, premiul III – 50\$.

Presa scrisă locală: Petru MALEȘ, Capitala, mun. Chișinău, premiul I – 100\$; Valentina CIBOTARU, Glia Drochiană, Drochia, premiul II – 75\$; Raisa VORONIUC, Business-info, Cimișlia, premiul III – 50\$.

Agenții de știri: Galina LUNGU, Info-prim, Chișinău, premiul I – 100\$; Anatolii PASAT, Infotag, Chișinău, premiul II – 75\$; Pavel DUMBRĂVEANU, Deca-press, Bălți, premiul III – 50\$.

TV: Tatiana ȚÎBULEAC, Pro TV, premiul I – 100\$; Leontina VĂTĂMANU, OWH Studio, premiul I – 100\$; Vladimir LORCENCOV, Teleradio-Moldova, premiul II – 75\$; Petru CONDRAȚCHI, Canal X, Briceni, premiul III – 50\$.

Radio: Leonid BURAC, Teleradio-Moldova, Strășeni, premiul III – 50\$.

Premiu special – Iona ȘCHIOPU-SPĂTARU, Radio Europa Liberă – 125\$.

Premiu de încurajare – Dumitru LAZUR, Jurnal de Chișinău – 50\$.

La etapa a doua a concursului au participat 36 de jurnaliști cu 143 materiale.

REȚEAUA DE PROFESIONALIZARE MASS MEDIA

În februarie 2000 CIJ a devenit membru al Rețelei de profesionalizare mass-media din sud-estul Europei (South East European Network for Professionalisation of the Media).

Program de instruire pentru coordonatorii Rețelei de profesionalizare mass-media din sud-estul Europei

18 – 21 ianuarie

Finanțare: Guvernul danez, Institutul pentru o Societate Deschisă (Budapesta) și Agenția Elvețiană pentru Dezvoltare și Cooperare

Membrii rețelei de profesionalizare mass-media din sud-estul Europei (SEENPM) au avut o întâlnire la Chișinău între 18 și 21 ianuarie pentru a face schimb de experiență în organizarea de ateliere și a defini noi strategii pentru activitățile comune de dezvoltare profesională. SEENPM este o organizație fondată în 1999 de către 17 instituții și centre mass-media din regiune cu scopul de a îmbunătăți standardele profesionale ale mass-media și de a facilita democratizarea ei. CIJ a devenit membru al SEENPM în februarie 2000.

Participanții la seminar au discutat despre perfecționarea modalităților de organizare a cursurilor, criteriile de selectare a participanților, încadrarea mai bună a instructorilor, definitivarea noilor politici bugetare și facilitarea contactelor cu finanțatorii. De asemenea, ei au revăzut calendarul activităților pe anul 2001.

Participanții la seminar au reprezentat instituțiile și organizații mass-media din următoarele țări din Europa de Sud-Est: Bulgaria, Croația, Ungaria, Bosnia și Herțegovina, Yugoslavia, România, Moldova, Albania, Macedonia. Printre participanți au fost prezenți și reprezentanți ai Școlii Daneze de Jurnalism, Institutului pentru o Societate Deschisă (Budapesta) și Asociației Mondiale a Ziarelor.

Managementul Presei

Seminar organizat în cadrul Rețelei de profesionalizare mass-media din sud-estul Europei 23 – 29 iulie

Finanțare: Guvernul danez, Institutul pentru o Societate Deschisă (Budapesta) și Agenția Elvețiană pentru Dezvoltare și Cooperare

La seminarul de cinci zile, organizat de CIJ, în parteneriat cu Rețeaua de profesionalizare mass-media din sud-estul Europei (SEENPM) și Asociația Mondială a Ziarelor, au participat 13 manageri mass-media, specialiști în marketing și jurnaliști din nouă țări din sud-estul Europei. Acest seminar face parte dintr-un șir de evenimente organizate în cadrul Rețelei.

Instructori: consultanții mass-media Grigori KUNIS din Rusia și Judy YABLONKY din Franța, care au ținut seminare similare în România și Macedonia. Participanți din Albania, Bosnia și Herțegovina, Bulgaria, Croația, Ungaria, Moldova, România, Serbia și Slovenia au fost familiarizați cu noile tehnici de vânzări a spațiului publicitar.

Pe lângă exercițiile teoretice și practice, programul seminarului a inclus vizite la două importante organizații mass-media naționale *Logos-press* și *Infotag*.

Consiliul Director al CIJ

Valeriu LOGHIN
Victor URSU
Robert TINSLEY

*Director, Casa Lumea Deschisă
Director executiv, Fundația Soros-Moldova
Reprezentant al Centrului Internațional pentru Jurnaliști
(ICFJ), Washington*

Consiliul de experți al CIJ

Anatol GOLEA
Alexandru CANTÎR
Ion BUNDUCHI
Valeriu SAHARNEANU
Constantin MARIN
Val BUTNARU
Ludmila BARBĂ
Tudor IAȘCENCO
Dmitrii CALAC

*Biroul de presă al Președintelui Republicii Moldova
Agenția de știri BASA-press, reporter BBC
Radio “Antena C”
Uniunea Jurnaliștilor din Moldova
Facultatea de Jurnalism și Științe ale Comunicării, USM
Jurnal de Chișinău
Studioul TV «NIT»
Ziarul “Cuvîntul”, API
Ekonomiceskoe obozrenie, Logos press*

RAPORT FINANCIAR

Donatori	Sold 2000 \$	Primit 2001 \$	Raportat \$	Solidat \$	Proiecte
Fundația Soros-Moldova	171	139343	127464	12050	Activitatea CIJ Sediu Rețeaua jurnaliștilor ce scriu pe teme de sănătate Conflictul Transnistria PAFP/Stagieri PAFP/Concurs PAFP/Instruire Ziare școlărești Moldova News
	171	11650 1612 6853 4988 1612 4500 12128	60000 60000 36000 10721 1612 4339 4062 2415 8315	1100 2514 926 1612 2085 3813	
Consiliul European		6039	5449	590	Multiculturalism Poduri de comunicare peste Nistru
		2774 3265	5449	-2675 3265	
OSI	4947	9786	9275	5458	Clubul de presa TV BBC Serviciul juridic Serviciul juridic
	520 2140 2287	4780	5300 1688 2287	452 5006	
SEENPM		40302	40302		Program de instruire pentru coordonatorii Rețelei Management mass media Salariu coordonator
		18052 18250 4000	18052 18250 4000		
Ambasada SUA		3134	2639	495	Ziare școlărești Conflictul Transnistria
IATP		2500 634	2005 634	495	
ACTR/ACCELS		3795	3549	246	Jurnalismul și interesele omului simplu
P-E International Consultants Limited, England		1181	1181		Instruire relații cu publicul
Press Now		4673		4673	MM în Moldova, manuale
UNICEF		7785	6496	1289	Emisiuni radio Ziare școlărești
		3610 4175	3610 2886	1289	
UNDP		488	488		Seminar cu judecători
European Journalism Centre		2919	2919		Program de instruire a instructorilor (TOT)
Donații p-u sediu		4500	4500		
Premii/servicii		3034		3034	
TOTAL	5118	226979	204262	277835	

Proiecte 104180\$

Administrare 52282\$

- Întreținere, telefon, taxe, etc. 9805\$
- Închiriere spațiu 7500\$
- Salarii 34977\$

Sediu 47800\$

TOTAL 204262\$

Raportul privind activele, obligațiunile și soldurile fondurilor Centrului
Independent de Jurnalism la data de 31 decembrie 2001 și 2000

	2001		2000	
	(MDL)	(USD)	(MDL)	(USD)
ACTIVE				
Active curente				
Mijloace bănești și echivalentele lor	152922	11682	206059	16645
Plăți în avans	22331	1706	1912	154
	175253	13388	207971	16799
Active pe termen lung				
Mijloace fixe la valoarea de bilanț	819050	62571	194074	15676
	819050	62571	194074	15676
Total active	994303	75959	402045	32475
OBLIGAȚIUNI ȘI SOLDURI ALE FONDURILOR				
Obligațiuni curente				
Obligațiuni	1654	126	5694	460
	1654	126	5694	460
Soldul fondurilor	992649	75833	396351	32015
Total obligațiuni și solduri ale fondurilor	994303	75959	402045	32475